

Әл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық Университеті
Тарих факультеті
Археология, этнология және музеология кафедрасы

**«Заманауи далалық, зертханалық – камералдық, және кабинеттік
археологияның теориялық-методологиялық мәселелері» пәні
бойынша қорытынды емтихан жүргізу бағдарламасы және әдістемелік
ұсыныстары**

«8D02210 Археология» мамандығы бойынша білім беру
бағдарламасы

Алматы 2023 жыл

Құрастырушы:

БексеитовҒ.Т. т.ғ.к., Археология, этнология
және музееология кафедрасының аға
оқытушысы

(дайындалған - А.Ж.Т., лауазымы, дәрежесі
және атағы)

**«Заманауи далалық, зертханалық – камералдық, және кабинеттік
археологияның теориялық-методологиялық мәселелері»** пәні бойынша
қорытынды емтихан жүргізу бағдарламасы және әдістемелік ұсыныстары
кафедра мәжілісінде қаралып, ұсынылды «___» _____
2023ж., хаттама №_____

Кіріспе

Қорытынды емтихан 15 аптада алған білімнің нәтижесі ретінде жазбаша түрде жүргізіледі.

Төмендегі тақырыптар бойынша тапсырмалар беріледі:

1. Археологияның теориялық және методологиялық зерттеу объектілері
2. Теориялық археологияның әдістері
3. Факт термині және оның теориялық археологиядағы мағынасы
4. Мерзімдеу мен кезеңдеу және стратиграфия мен мәдени қабат
5. Өркениет терминінің мағынасы мен оның белгілі бір ескерткіш нысандарымен байланысы
6. Археологиялық мәдениет терминінің қалыптасуы
7. Археологиялық мәдениет пен этнос мәселелері
8. Классификация мен жүйелік анализ
9. Дифференциация және археологиялық материалдар мен ескерткіштердің ұқсастығы
10. Қалыптастырудың екі түрі: компиляция мен экспликация
11. Түсіндіру - нақты материалды түсіндіру, тарихи оқиғалар мен тарихи шындықты қайта құру.
12. Археологиялық қазба материалдарын жүйелеу
13. Эмпирикалық және теориялық зерттеу әдістерінің бір-бірімен байланысы мен қарым-қатынасы
14. Археологиялық басылымдар мен ғылыми тұжырымдардың жолдары
15. Компиляция мен экспликацияның ерекшеліктері

Емтихан тапсыру кезінде докторанттар қабілетті болуы тиіс:

- Археология ғылымының негізгі ғылыми бағыттарын айқындау;
- Қазіргі замандағы археологиядағы қалыптасқан ғылым-теориялық мәселелермен айналысатын мектептер мен олардың атқарып жатқан жұмыстарына сараптама шолу жасау;
- Отандық және шетелдік ғалымдардың тұжырымдары мен ой-пікірлерінен танысу және талдау;
- Белгілі теория мен методология саласында ғылыми зерттеу жұмыстарын жүргізген ғалымдардың еңбектерін жіктеу;
- Тапсырмаларды орындау барысында коммуникативті қабілетті дамыту, тас ғасыры археологиясын меңгеру, зерттеу жұмысы деңгейін жетілдіруге жаңа идеялар ұсыну;
- Докторанттың орындаған тапсырмаларына объективті баға беру, топтағы көшбасшылық қасиетті қабылдай білуге дайын болу, кәсіби дамудың жаңа бағыттарын анықтау.

ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ

Негізгі әдебиеттер тізімі:

1. Жан-Клод Гарден. Теоритическая археология. – М., 1983.
2. Полевая археология древнекаменного века. – М. 1990. (КСИА №202).
3. Мартынов А.И. Методы археологического исследования. – М., 1989.
4. Клейн Л.С. История археологической мысли. – Спб., 2007.
5. Шер Я. А. Некоторые вопросы теоретической археологии // Тез. докл. на сессиях, посвященных итогам полевых исследований 1971 г. М., 1972.
6. Каменецкий И. С., Маршак Б. И., Шер Я. А. А н а л и з археологических источников: (Возможности формализованного подхода). М., 1975.
7. Шер Я. А. К характеристике структуры общей археологии // Тез. докл. сессии, посвященной итогам полевых археологических исследований 1972 г. в СССР. - Ташкент, 1973.
8. Генинг В. Ф. Объект и предмет науки в археологии. - Киев, 1983.
9. Клейн Л. С. Археологические источники. - Л., 1978.

Қосымша әдебиеттер:

1. Принципы и методы датирования в археологии (неолит-средние века). - СПб., 2018.
2. Авдусин Д.А. Полевая археология СССР. Учеб. пособие. – М., 1980